

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Tomáše Zubka a soudců JUDr. Ivy Hrdinové a JUDr. Petra Hluštíka, Ph.D. ve věci

žalobkyně: **JUDr. Tamara K.,** narozená dne xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem Pavlem Uhlem
sídlem Kořenského 1107/15, 150 00 Praha 5

proti
žalované: **Česká republika - Krajské státní zastupitelství v Ostravě,**
IČO 00026077
sídlem Na Hradbách 1836/21, 729 01 Ostrava - Moravská Ostrava
zastoupená advokátem JUDr. Filipem Horákem
sídlem Radnická 376/11, 602 00 Brno

o zadostiučinění ve výši 500 000 Kč s příslušenstvím
o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Ostravě ze dne 27. 1. 2020, č. j. 26 C 250/2018-456,

takto:

I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** v odstavci I. výroku, pokud jím byla zamítnuta žaloba o zaplacení částky 50 000 Kč s úrokovým příslušenstvím za dobu od 11. 9. 2018 do zaplacení, **mění** takto:

Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni 50 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,05 % ročně ode dne 11. 9. 2018 do zaplacení, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje Dagmar Karkošková.

II. Rozsudek soudu prvního stupně **se** v odstavci I. výroku, pokud jím byla zamítnuta žaloba o zaplacení částky 450 000 Kč s úrokovým příslušenstvím za dobu od 27. 6. 2018 do zaplacení a o zaplacení úrokového příslušenství z částky 50 000 Kč za dobu od 27. 6. 2018 do 10. 9. 2018, **potvrzuje**.

III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů 137 882 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám Pavla Uhla, advokáta se sídlem Kořenského 1107/15, Praha 5.

IV. Žalovaná je povinna zaplatit České republice na účet Okresního soudu v Ostravě na náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně 29 859 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobou ze dne 27. 6. 2018 se žalobkyně domáhala zaplacení přiměřeného zadostiučinění ve výši 500 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,05 % ročně od podání žaloby do zaplacení, a to s odůvodněním, že žalovaná dlouhodobě nezajišťovala žalobkyni zákonné podmínky výkonu její veřejné funkce. Soustavně vytvářela v rámci pracoviště takové prostředí, které dlouhodobě zasahovalo do práv žalobkyně na příznivé pracovní podmínky, práva na ochranu její důstojnosti a cti a práva na rovné zacházení. Porušení těchto povinností zakládá nárok na odškodnění nemajetkové újmy. Žalobkyně tvrdila, že její působení ve funkci okresní státní zástupkyně bylo několik let bezproblémové, problémy nastaly až poslední tři léta. Vedení krajského státního zastupitelství postupovalo vždy na samém okraji přísnosti, současně kladlo na žalobkyni vysoké nároky, aniž by poskytovalo adekvátní podporu a vedení. Tlak ze strany vedení krajského státního zastupitelství byl silný, setrvalý a byl veden mnoha různými způsoby (masivní dohledové prověrky, jejichž počet byl nesrovnatelně vyšší oproti jiným okresním státním zastupitelstvím; časté, zbytečné a zatěžující přípisy s nejrůznějšími požadavky; nestandardní opakované pozvání k podání vysvětlení a následně protokolovaný výslech; odepírání možností povolovat na pracovišti pružnou pracovní dobu anebo rozhodovat o jiných pracovněprávních otázkách; přijímání anonymních podnětů včetně anonymně pořízených nahrávek z pracovních porad; stanovení velmi krátké přestávky na oběd; kontrola docházky a její důsledné vymáhání). Souhrn těchto opatření vedl k tomu, že se žalobkyně ocitla v roli osoby, která sice řídila kolektiv, za který byla odpovědná, ale neměla faktický prostor přijímat taková opatření, kterými by mohla řídit relativně velký kolektiv zaměstnanců Okresního státního zastupitelství v Ostravě. Žalovaná možná postupovala podle litery zákona, nicméně účelem výkonu řídících kompetencí je dosažení adekvátních poměrů na pracovišti, což se nestalo, neboť žalovaná neumožňovala žalobkyni činit ani banální rozhodnutí o pracovní době, a když se někdo opozdil, byl kontaktován přímo z kraje. Podle kárné judikatury Nejvyššího správního soudu je přitom otázka pracovní doby v případě soudců pouze podružná a lze se jí zabývat až v okamžiku, kdy soudce neplní své povinnosti. Dle žalobkyně není žádný důvod, aby v případě státních zástupců byl přístup zásadně jiný. Žalobkyně jednání žalované považovala za šikanu, resp. za její odrůdu, které se v angličtině říká bossing. Šikana žalobkyně byla tolerována a omlouvána na vyšších stupních soustavy státního zastupitelství. Žalovaná jí nezajistila uspokojivé podmínky na pracovišti a navíc svým jednáním zasahovala do její cti a důstojnosti. Jednání žalované bylo vyvoláno zneužitím moci, což ohrožuje společnost v samotných základech jejího hodnotového uspořádání. Nadto byla v daném případě zneužita moc, jež byla původcům tohoto zneužití propůjčena proto, aby lidi chránili před podobnými ohroženími.

2. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby jako nedůvodné, přičemž zdůraznila, že s žalobkyní nikdy nejednala nedůstojně anebo způsobem, který by mohl být označen jako šikana anebo bossing. Veškeré úkony vůči žalobkyni byly realizovány výhradně v souladu s příslušnými právními předpisy

a v mezích zákona. Pokud bylo žalobkyni něco vytýkáno, nikdy se nejednalo o bagatelní záležitosti. Naopak žalobkyně byla k plnění svých pracovních povinností naprosto benevolentní a laxní, proto muselo Krajské státní zastupitelství v Ostravě suplovat její povinnosti.

3. Okresní soud napadeným rozsudkem žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Okresní soud předně konstatoval, že mu v posuzované věci nepříslušelo hodnotit, zda žalobkyně byla z vedoucí funkce odvolána oprávněně či nikoliv, neboť právo odvolávat vedoucího státního zástupce svěřuje zákon o státním zastupitelství konkrétním subjektům uvnitř této soustavy, přičemž tento postup podléhá soudnímu přezkumu ve správním soudnictví. Nezabýval se rovněž otázkou, zda odborné postupy v jednotlivých trestních kauzách byly ze strany nadřízeného státního zastupitelství kritizovány oprávněně či nikoliv, protože soud si v občanském soudním řízení nemůže přisvojovat práva, která podle zákona o státním zastupitelství spadají do oblasti výkonu dohledu. Okresní soud zkoumal, proč bylo Okresní státní zastupitelství v Ostravě podrobeno v posledních letech tak masivní dohledové a kontrolní činnosti ze strany Krajského státního zastupitelství v Ostravě. Současně se zabýval tím, zda použité praktiky při těchto kontrolách nebyly ve své podstatě šikanou, bossingem či nedůstojným zacházením. I kdyby žalobkyně při výkonu vedoucí funkce sebevíce chybovala a její odvolání by bylo nanejvýš žádoucí, přesto nadřízený subjekt nesmí k dosažení odvolání použít nelegitimní a mimoprávní prostředky, kupříkladu vytvářením nesnesitelných pracovních podmínek anebo soustavným přetěžováním či ponižováním nepohodlného zaměstnance. Zaměstnavatel musí za všech okolností své povinnosti důstojného chování k zaměstnanci dostát a nikdy se nemůže snížit k nepřípustnému uplatnění manažerské moci (bossingu).

4. Žalobkyně byla jmenována okresní státní zástupkyní v roce 2005 a až do roku 2015 působila v této funkci bezproblémově. Avšak v roce 2016 se vztahy mezi Krajským státním zastupitelstvím v Ostravě a ostravským okresním státním zastupitelstvím výrazně zhoršily. Následovala neobvykle rozsáhlá kontrolní a dohledová činnost. Zjištění důvodu těchto masivních kontrol bylo pro právní posouzení tohoto sporu podle názoru okresního soudu klíčovým. Bylo prokázáno, že poznatek Nejvyššího státního zastupitelství o nezákonné praxi Okresního státního zastupitelství spočívající ve zrušování trestního stíhání na místo zastavování trestního stíhání spustil první mimořádnou dohledovou prověrku v roce 2016, která nesprávnou praxi potvrdila. V následujících letech byly prováděny další řádné a mimořádné dohledové prověrky, které kupříkladu odhalily, že u Okresního státního zastupitelství v Ostravě bylo v mnohem menší míře než jinde využíváno odklonů, státní zástupci téměř vůbec nevyužívali institut trestní odpovědnosti právnických osob apod. Jednalo se o systémové nedostatky, které lze přičítat žalobkyni jakožto vedoucímu pracovníkovi. Za takové situace bylo nařizování opakovaných dohledových prověrek právem krajské státní zástupkyně. Provedení těchto prověrek bylo vždy odůvodněno, proto nesloužily jako samoúčelný nástroj k zastrašování státních zástupců. Vedle dohledové činnosti byla paralelně od roku 2016 prováděna také masivní kontrolní činnost plnění pracovních povinností, která nesla určité problematické znaky a která výrazně negativně ovlivnila atmosféru na pracovišti. Jednalo se zejména o plošnou kontrolu docházky a využívání služebních telefonů, zavedení propustek k lékaři, přísné hlídání třicetiminutové obědové pauzy anebo výrazné ztížení čerpání náhradního volna. Některá z těchto přijatých kontrolních opatření se jevila jako neadekvátní, neboť jejich souvislost s vytýkanými pochybeními byla jen velmi vzdálená či spíše žádná. Nicméně Krajské státní zastupitelství v Ostravě bylo vůči státním zástupcům působícím u ostravského okresního státního zastupitelství v postavení zaměstnavatele, který má právo dodržování pracovní doby u zaměstnanců kontrolovat. Zaměstnavatel nesmí drobné a ojedinělé porušení pracovní doby nepřiměřeně přísně sankcionovat, avšak v projednávané věci byly pozdní příchody anebo dřívější odchody z pracoviště státním zástupcům pouze vytknuty (a často jen telefonicky), což považoval okresní soud za přiměřený způsob řešení. Odkaz žalobkyně na rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2014, č. j. 16 Kss 10/2013-84 v otázce kontroly docházky soudců považoval okresní soud za nepřípadný, a to jednak s ohledem na odlišné postavení státního zástupce a soudce a jednak v posuzovaném případě k žádnému návrhu na zahájení kárného řízení z důvodu nedodržování pracovní doby státním zástupcem přistoupeno nebylo. Nadto okresní soud hodnotil jako racionální argument žalované, že práce státního zástupce není až tak úplně samostatná, proto je pro řádný chod státního zastupitelství nutné, aby byli státní zástupci a administrativní aparát přítomni na pracovišti ve stejnou dobu. Problematickou byla i kontrola používání služebního telefonu,

v rámci které žalovaná požadovala identifikaci jednotlivých telefonních čísel, na která státní zástupci telefonovali v posledních 12 měsících. Dále krajské státní zastupitelství požadovalo údaje z bezpečnostního systému majitele budovy, ve kterém sídlí ostravské okresní státní zastupitelství, a to za účelem kontroly docházky zaměstnanců, ačkoliv dříve byl státním zástupcům tento bezpečnostní systém prezentován pouze jako prostředek k zamezení vstupu cizích osob do budovy, nikoliv jako systém sloužící k evidenci docházky. Zvýšená dohledová a kontrolní činnost podle názoru okresního soudu zcela nepochybně oslabovala autoritu žalobkyně jakožto vedoucího pracovníka. Opakované dohledové prověrky v kombinaci s masivní kontrolou plnění pracovních povinností představovaly ve svém souhrnu strategii, která vyústila v odvolání žalobkyně z vedoucí funkce. Žalobkyně se postupně dostala do velmi složité situaci, ve které bylo stále zřejmější, že pozici vedoucího státního zástupce nemůže s ohledem na množící se problémy ustát. Navíc sama si svou situaci zhoršovala ještě tím, že trvalo delší dobu, než byla ochotna reflektovat vytýkaná pochybení a zjednat jejich nápravu. Žalobkyně vytýkané nedostatky často bagatelizovala, omlouvala a odmítala. Nebylo v silách žalobkyně tomuto rozkladnému procesu zabránit, neboť neměla podporu krajského státního zastupitelství a současně začala ztrácet i podporu mezi svými podřízenými. Skutečným cílem některých opatření (zejména plošné kontroly služebních telefonů či docházky) bylo vytvořit na pracovišti takovou atmosféru, v níž si budou zaměstnanci postupně stále více přát, aby žalobkyně z vedoucí funkce co nejdříve odešla, neboť jinak masivní kontroly neskončí. Přesto podle názoru okresního soudu zvýšená dohledová a kontrolní činnost nebyla vedena způsoby, o kterých lze říct, že jsou šikanózní, ponižující a nedůstojné. Od roku 2016 Krajské státní zastupitelství v Ostravě žalobkyni záměrně její působení ve vedoucí funkci neulehčovalo, avšak jeho direktivní praktiky nevedly k vytvoření nesnesitelných pracovních podmínek a nepředstavovaly zásah do lidské důstojnosti. Přístup krajského státního zastupitelství k žalobkyni byl od roku 2016 velmi formální, tvrdý, rezervovaný a možná až příliš chladný, přesto však respektoval osobnost žalobkyně a neponižoval ji. Žalobkyni se nikdy nepodařilo ponížit a zlomit, naopak její postoj byl vždy hrdý a bojovný, což však někdy bohužel hraničilo se ztrátou vlastní sebereflexe v konfrontaci s vytýkanými pochybeními. Vzhledem k výše uvedenému okresní soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

5. Od ledna 2017 byl propojen elektronický systém evidence docházky Krajského a Okresního státního zastupitelství v Ostravě, což vedlo k tomu, že okresní státní zástupci byli pod mnohem větším drobnohledem než dříve. Nastalá situace vyústila v žádost státních zástupců o povolení pružné pracovní doby, kterou tehdejší vedoucí krajská státní zástupkyně JUDr. A. zamítla bez jakéhokoliv odůvodnění. U výslechu před okresním soudem jako důvod nevyhovění uvedla, že žádost neřešila zastupitelnost a že docházkový systém u Okresního státního zastupitelství v Ostravě „nebyl kontrolovaný", což nemůže obstát, neboť v té době již byl docházkový systém okresního státního zastupitelství propojen s elektronickým docházkovým systémem Krajského státního zastupitelství v Ostravě, a tedy docházka státních zástupců byla v době podání žádosti kontrolovaná již přímo z krajského státního zastupitelství. Za této situace se státní zástupci z Okresního státního zastupitelství v Ostravě včetně žalobkyně mohli důvodně domnívat, že žádný důvod k zamítnutí žádosti nikdy neexistoval a že se jednalo o pouhou svévoli krajské státní zástupkyně. Po nástupu nového krajského státního zástupce přitom byla v červnu 2019 pružná pracovní doba státním zástupcům povolena, ačkoliv se v mezidobí situace na okresním státním zastupitelství nijak výrazně nezměnila. Stejná argumentace platí i ve vztahu k některým dalším opatřením, a to například kontrole využívání služebního telefonu, omezení rozsahu čerpání náhradního volna anebo detailní kontrole docházky do zaměstnání včetně přísného sledování třicetiminutové obědové pauzy. U všech těchto opatření okresní soud dospěl k závěru, že nebyla žalobkyni ani jí podřízeným státním zástupcům dostatečně vysvětlena a odůvodněna, proto se mohli důvodně domnívat, že jsou vystaveni šikaně a bossingu. Tuto okolnost okresní soud ve smyslu § 150 o. s ř. promítl do výroku o náhradě nákladů řízení jako důvod hodný zvláštního zřetele, neboť žalovaná svým chováním k žalobkyni spoluzavinila vyvolání tohoto řízení.

6. Proti rozsudku okresního soudu podala odvolání žalobkyně, která namítala, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Okresní soud sice skutkový stav zjistil v zásadě správně, nicméně některá skutková zjištění nezahrnul do okruhu okolností, které považoval za relevantní pro rozhodnutí ve věci samé. Jedná se především o ta zjištění, která dokumentovala chování žalované v širším slova smyslu ve vztahu k jiným osobám, a o zjištění, že tehdejší vedení

krajského státního zastupitelství mělo selektivní přístup a na některé si bylo schopné tzv. „zasednout“. Žalobkyně poukázala konkrétně na tu část výpovědi svědkyně JUDr. Brigity B., která se týkala záměrného bránění svědkyni v kariérním růstu anebo v přednáškové činnosti, jakož i skutečnost, že vedení krajského státního zastupitelství se o žalobkyni vyjadřovalo neprofesionálně, konkrétně náměstkyně krajské státní zástupkyně měla v přítomnosti svědkyně prohlásit, že žalobkyni je třeba „zničit“. Tuto výpověď okresní soud vyhodnotil jako prakticky nerelevantní s tím, že byla-li svědkyně obětí šikanózního jednání, neznamená to automaticky, že byla šikanována i žalobkyně. Podobně okresní soud přistoupil k výpovědím svědků JUDr. Jaroslava K. a Mgr. Petra Š. Podle názoru žalobkyně zjištěné okolnosti dokládají, že vedení krajského státního zastupitelství na jedné straně využívalo všech možností k maximálnímu a neodůvodněnému tlaku na všechny zaměstnance či podřízené subjekty a současně bylo možné, že si na někoho tzv. zasedlo, přičemž ve vztahu k žalobkyni byla tato zaujatost definována slovy, že je třeba ji „zničit“. Okresní soud se zaměřil výlučně na vztah mezi žalobkyní a vedením krajského prvku soustavy, aniž by zahrnul zjištěné obecné poměry v soustavě do okruhu relevantních okolností. Nejedná se přitom pouze o tři zmíněná svědectví, ale prakticky o všechna svědectví, která se vyjadřovala ke vztahům mezi krajským a okresním článkem. I svědci navrženi žalovanou potvrdili, že kontrolní zájem ve vztahu k prvku řízenému žalobkyní byl silnější. Okresní soud nahlížel na vztah mezi účastníky velmi izolovaně a odhlížel od celkového kontextu.

7. Napadené rozhodnutí je založeno na sledu několika na sebe navazujících myšlenek, že obecný postup žalované vůči všem spočívající v „utahování šroubů“ je zcela legální, že postup žalované vůči žalobkyni měl svůj racionální základ v chybách žalobkyně a tedy sledoval legitimní cíl odvolání žalobkyně z vedoucí funkce, nicméně okresní soud nevzal v úvahu, že důsledky výše uvedených skutečností působí kumulativně. Na to okresní soud navázal podpůrným argumentem, že žalobkyně hrdě vzdorovala tři roky trvajícímu tlaku. Podle žalobkyně jsou všechny tyto předpoklady nesprávné. I vyžadování určitých povinností a jejich následná kontrola má své meze. Ústavní pořádek zavazuje každého, aby ctil důstojnost každého, ctil princip rovnosti a aby užíval nástroje, které jsou mu dány, k těm účelům, ke kterým slouží. Vedení krajského státního zastupitelství využilo všechny restriktivní a kontrolní nástroje až na samé maximum technické představitelnosti a vytvořilo takovou situaci, že poměry související s kontrolou docházky, povolováním výjimek, používáním telefonů, následnou kontrolou toho všeho, povolováním stáží a školení byly více než tísnivé a tíživé, vytvářelo tak protiprávní stav. Jestliže okresní soud připustil, že v jiných případech (JUDr. B. a Mgr. K.) se jednalo o šikanózní jednání, které se ovšem netýkalo žalobkyně, tak opomenul, že šlo o projevy jedné a téže kultury pracovněprávních vztahů. K věci přistoupila i opakovaně vyjádřená nevůle ze strany vyšších složek soustavy s tímto problémem, který byl zbytkem soustavy celkem jasně vnímán, cokoli činit. Podle žalobkyně už jen obecné poměry v soustavě zakládají důvodnost žaloby jako takové. Okresní soud sice konstatoval, že zvýšená dohledová a kontrolní činnost oslabovala autoritu žalobkyně jako vedoucího pracovníka a že ve svém souhrnu představovala strategii, která vyústila v odvolání žalobkyně z vedoucí funkce, nicméně tento tlak vnímal jako legitimní, neboť reagoval na zjištěné systémové nedostatky. Dále připustil, že skutečným cílem některých opatření bylo vytvořit na pracovišti takovou atmosféru, v níž si budou zaměstnanci postupně stále více přát, aby žalobkyně z vedoucí funkce co nejdříve odešla. Legitimizovat takové jednání je podle žalobkyně nepřípustné. Nespokojenost s vedením prvku soustavy může být legitimní, ale je nepřípustné dosahovat odklizení osoby prostředky, které k tomu nejsou určeny, tedy vytvořením nesnesitelných podmínek prostřednictvím kontrol, dohledů, výslechů a tajně pořizovaných nahrávek. Okresní soud zvolil metodu samostatného posouzení všech namítaných prvků šikany, které nejprve důsledně izoloval, zhodnotil a u každého samostatně konstatoval, že byl buďto zákonný nebo odůvodněný. Synergické a kumulativní efekty těchto tlaků však okresní soud nezhodnotil, ačkoliv vytváří ve svém souhrnu situaci, kterou nelze označit jako uspokojivé pracovní podmínky. Skutečnost, že žalobkyně dokázala tlaku čelit, nemění nic na povaze jednání žalované a na tom, že jím bylo zasaženo do její důstojnosti. Závěrem žalobkyně konstatovala, že výrok napadeného rozsudku je v rozporu s poměrně dobře zjištěným skutkovým stavem. Žalobkyně navrhovala, aby odvolací soud rozsudek okresního soudu změnil a žalobě vyhověl.

8. Proti rozsudku okresního soudu, a to proti výroku o nákladech řízení, podala odvolání rovněž žalovaná, která namítala, že nesouhlasí s nepřiznáním náhrady nákladů řízení, neboť k takovému

postupu nebyl žádný zákonný důvod. V projednávané věci nejsou dány důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 150 o. s. ř. Tyto důvody by měly být důkladně odůvodněné, neboť se jedná o výjimku z pravidla, což okresní soud neučinil. Žalovaná se nechala účelně zastoupit externím advokátem, jelikož šlo o právní věc mimořádně komplikovanou, vymykající se běžné agendě, se kterou se potýkají zaměstnanci žalované.

9. Žalobkyně ve vyjádření k odvolání žalované uvedla, že pomíjí judikaturu Ústavní soudu, podle které se státu, resp. jeho organizační složce, nepřiznávají náklady řízení. Státní zastupitelství mívají vybavené netrestní úseky, které agendu civilního práva ovládají. Zjednání advokáta se tedy jeví jako zcela nedůvodné. Argumentace okresního soudu založená na subjektivní legitimitě žaloby je dostatečným důvodem hodným zvláštního zřetele pro úplnou nákladovou moderaci.

10. Krajský soud jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 o. s. ř.) po zjištění, že odvolání žalované proti rozsudku soudu prvního stupně bylo podáno ve lhůtě uvedené v § 204 odst. 1 o. s. ř., přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně v napadené části, tj. v odstavcích I. a II. výroku a souvisejícím odstavci IV. výroku o nákladech řízení, jakož i řízení jemu předcházející se zřetelem k ustanovení § 206 odst. 2 a § 212 o. s. ř., a dospěl k závěru, že odvolání je zčásti důvodné.

11. Soud prvního stupně zjistil řádně a úplně skutkový stav věci a zcela správně vyhodnotil provedené důkazy, a to v souladu s ust. § 132 o. s. ř. jednotlivě i v jejich vzájemné souvislosti, přihlédl přitom ke všemu, co vyšlo v řízení najevo. Odvolací soud neshledal nic, co by v tomto směru soudu prvního stupně vytkl. Skutková zjištění mají oporu v provedeném dokazování. Odvolací soud proto tato skutková zjištění soudu prvního stupně jako správná přejímá a pro stručnost na ně v plném rozsahu odkazuje.

12. Projednávanou věc je třeba – vzhledem k tomu, že k šikanóznímu jednání žalované vůči žalobkyni došlo (mělo dojít) v letech 2016 až 2018 – i v současné době posuzovat podle zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění účinném do dne 23. 4. 2019 (dále jen „zákon o státním zastupitelství“), podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění účinném do 31. 12. 2018 (dále jen „zákoník práce“), a subsidiárně také podle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 30. 11. 2018 (dále jen „o. z.“).

13. Podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o státním zastupitelství státního zástupce jmenuje na návrh nejvyššího státního zástupce ministr spravedlnosti na dobu časově neomezenou.

14. Podle ustanovení § 18 odst. 4 zákona o státním zastupitelství pracovní poměr státního zástupce se zakládá k České republice jmenováním do funkce státního zástupce a vzniká po složení slibu podle odstavce 3 dnem, který je stanoven k nástupu výkonu této funkce. Nestanoví-li tento zákon jinak, vykonává práva a povinnosti z pracovního poměru státní zastupitelství, k němuž je státní zástupce přidělen k výkonu funkce.

15. Podle ustanovení § 18 odst. 6 zákona o státním zastupitelství pracovní poměr státních zástupců se řídí zákoníkem práce, pokud tento zákon nestanoví jinak.

16. Podle § 8 odst. 1 písm. d) zákona o státním zastupitelství vedoucími státními zástupci jsou mj. okresní státní zástupci, kteří stojí v čele okresních státních zastupitelství, obvodní státní zástupci, kteří stojí v čele obvodních státních zastupitelství v Praze, a městský státní zástupce, který stojí v čele Městského státního zastupitelství v Brně, (dále jen „okresní státní zástupci“).

17. Podle § 10 odst. 3 zákona o státním zastupitelství okresní státní zástupce jmenuje ministr spravedlnosti na návrh krajského státního zástupce, který stojí v čele krajského státního zastupitelství, v jehož obvodu má být okresní státní zástupce jmenován.

18. Podle § 11a odst. 1 zákona o státním zastupitelství v rozsahu stanoveném zákonem je nejvyšší státní zástupce nadřízen vrchním státním zástupcům, vrchní státní zástupce krajským státním zástupcům v obvodu vrchního státního zastupitelství a krajský státní zástupce okresním státním zástupcům v obvodu krajského státního zastupitelství.

19. Podle § 11a odst. 2 zákona o státním zastupitelství v rozsahu stanoveném zákonem je vedoucí státní zástupce nadřízen státním zástupcům působícím u státního zastupitelství, v jehož čele stojí.

Shodu s prvopisem potvrzuje Dagmar Karkošková.

20. Postavení státního zástupce ve vztahu k jeho zaměstnavateli - České republice je upraveno především zákonem č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství. Zákon o státním zastupitelství definuje, že státní zástupce vykonává svoji funkci v pracovním poměru, který se zakládá jmenováním a vzniká po složení slibu dnem, který je stanoven k nástupu výkonu této funkce (srov. § 18 odst. 1, 2 a 4 zákona o státním zastupitelství). Přesto, že se pracovní poměr státního zástupce zakládá jednostranným právním úkonem (jmenováním ministrem spravedlnosti), podmínkou jeho vzniku je souhlas státního zástupce s takovým úkonem. Stejně jako u pracovního poměru založeného dvoustranným právním úkonem (pracovní smlouvou) je dále pro jeho vznik nezbytné, aby byly jmenováním (se souhlasem státního zástupce) nebo dohodou určeny alespoň nezbytné (esenciální) náležitosti takového pracovního poměru. Těmi jsou druh práce (funkce), místo výkonu práce (funkce) a den nástupu do práce (funkce) - srov. § 34 odst. 1 zákoníku práce.

21. Okolnost, že pracovněprávní vztah státního zástupce a státu - stanovení jeho esenciálních náležitostí - nemůže vzniknout bez souhlasu státního zástupce, že tedy nemůže být bez dalšího jmenován mocenským aktem veřejné moci, spolu se skutečností, že jeho úprava se řídí subsidiárně zákoníkem práce (srov. § 18 odst. 6 zákona o státním zastupitelství), znamená kromě jiného, že pracovní vztah státního zástupce je svojí povahou právním poměrem soukromoprávním, jehož účastníci mají rovné postavení, proto je v projednávané věci podle § 7 o. s. ř. dána pravomoc soudů v občanském soudním řízení.

22. Soud prvního stupně správně konstatoval, že mu v posuzované věci nepříslušelo hodnotit, zda žalobkyně byla z funkce okresní státní zástupkyně v Ostravě odvolána oprávněně či nikoliv, neboť právo odvolávat vrchního státního zástupce, krajského státního zástupce a okresního státního zástupce svěřuje § 10 odst. 4 zákona o státním zastupitelství ministru spravedlnosti, přičemž tento postup podléhá soudnímu přezkumu ve správním soudnictví. Soud prvního stupně se rovněž správně nezabýval otázkou, zda odborné postupy žalobkyně v jednotlivých trestních kauzách byly ze strany nadřízeného Krajského státního zastupitelství v Ostravě kritizovány oprávněně či nikoliv, protože soud si v občanském soudním řízení nemůže přisvojovat práva, která podle zákona o státním zastupitelství spadají do oblasti výkonu dohledu.

23. Odvolací soud souhlasí také s tím, jakým způsobem soud prvního stupně v obecné rovině definoval pojem šikany, resp. její formy, pro kterou se vžil anglický pojem bossing. Jedná se o dlouhodobé nežádoucí chování zaměstnavatele (resp. vedoucího zaměstnance), jehož záměrem nebo důsledkem je snížení důstojnosti, vážnosti a cti podřízeného zaměstnance a vytvoření zastrašujícího, nepřátelského, ponižujícího, pokořujícího nebo urážlivého pracovního prostředí, a to převážně s cílem donutit poškozeného zaměstnance k „dobrovolnému“ rozvázání pracovního poměru dohodou nebo k podání výpovědi či k vzdání se funkce apod. Toto nežádoucí chování může mít rozmanité podoby, a to od nerovného zacházení, přes nadměrné zatěžování, zadávání nesplnitelných nebo ponižujících pracovních úkolů a neodůvodněné kritické hodnocení, až po cílené ponižování, zastrašování a útlak. Šikana či bossing nepochybně představují neoprávněný zásah do osobnostního práva zaměstnance na důstojnost, vážnost a čest a současně porušení povinnosti zaměstnavatele zajišťovat rovné zacházení se zaměstnanci a povinnosti vytvářet uspokojivé pracovní podmínky, které patří mezi základní zásady pracovněprávních vztahů [srov. § 1a odst. 1 písm. b) a e) zákoníku práce]. Poškozený zaměstnanec má právo domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek, jakož i právo na náhradu nemajetkové újmy poskytnutím přiměřeného zadostiučinění (viz níže body 24. až 27. odůvodnění).

24. Osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv je chráněna; každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého (§ 81 odst. 1 o. z.). Ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy (§ 81 odst. 2 o. z.).

25. Člověk, jehož osobnost byla dotčena, má právo domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek (§ 82 odst. 1 o. z.). Současná právní úprava ochrany osobnosti neobsahuje – na rozdíl od předchozí úpravy (srov. § 13 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, účinného do 31. 12. 2013) – jako zvláštní nárok z ochrany osobnosti právo na náhradu nemajetkové újmy poskytnutím přiměřeného

zadostiučinění. Odčinění nemajetkové újmy způsobené v důsledku zásahu do absolutního osobnostního práva je v současné době možné pouze za podmínek obecné úpravy odškodňování újmy podle ustanovení § 2894 a násl. o. z. Stanoví-li zákon povinnost odčinit jinému nemajetkovou újmu [tak je tomu též v případě újmy na přirozeném právu člověka chráněném ustanoveními první části občanského zákoníku (tedy i na právu na důstojnost, vážnost a čest) – srov. § 2956 o. z.], posoudí se povinnost nahradit nemajetkovou újmu poskytnutím zadostiučinění obdobně podle ustanovení o povinnosti nahradit škodu (srov. § 2894 odst. 2 o. z.). Z toho plyne, že povinnost odčinit jinému nemajetkovou újmu způsobenou v důsledku zásahu do osobnostního práva (včetně práva na důstojnost, vážnost a čest) má jen ten, kdo do tohoto absolutního práva zasáhl zaviněným porušením povinnosti stanovené zákonem ve smyslu ustanovení § 2910 věty první o. z., přičemž jeho zavinění ve formě nedbalosti se předpokládá (srov. § 2911 o. z.). Vznikla-li nemajetková újma nebo zvětšila-li se také následkem okolností, které se přičítají člověku, jehož osobnost byla dotčena, povinnost odčinit nemajetkovou újmu se poměrně sníží; podílejí-li se však okolnosti, které jdou k tíži jedné či druhé strany, na nemajetkové újmě jen zanedbatelným způsobem, újma se nedělí (srov. § 2918 o. z.). Způsob a rozsah náhrady za takto způsobenou nemajetkovou újmu se pak řídí ustanoveními § 2951 a násl. o. z.

26. Z výše uvedeného plyne, že dospěje-li soud k závěru, že škůdce neoprávněně zasáhl do práv poškozeného chráněných ustanoveními první části občanského zákoníku, a porušil tak § 81 o. z., ukládají § 82 a § 2956 o. z. v souladu s § 2894 odst. 2 o. z. škůdci, aby odčinil nemajetkovou újmu; § 2951 odst. 2 o. z. pak stanoví způsoby, jakými lze nemajetkovou újmu odčinit.

27. Podle posledně citovaného ustanovení, vznikne-li poškozenému nemajetková újma, má právo na přiměřené zadostiučinění (satisfakci). Nemajetková újma není vyjádřitelná v penězích, proto není účelem zadostiučinění její vyrovnání, ale poskytnutí morální nebo finanční satisfakce. Morální satisfakce může mít podobu omluvy, odvolání difamujícího výroku, uveřejnění soudního výroku v tisku, a tím uvedení věci veřejně na pravou míru, soudní konstatování porušení subjektivního práva apod. Zadostiučinění má být přiměřené, proto je nutné jeho odstupňování podle všech okolností, které provázejí vznik nemajetkové újmy tak, aby zvolený způsob zadostiučinění byl dostatečně účinný. Primární je posoudit, zda vůbec má být zadostiučinění poskytnuto, neboť člověk žijící ve společnosti musí ledacos snést. Při kladné odpovědi se dále zkoumá, zda postačuje morální satisfakce, a teprve v případě, že nezajišťuje skutečné a dostatečně účinné odčinění způsobené újmy, přichází v úvahu peněžní (relutární) satisfakce. Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb. zdůrazňuje, že peněžitá náhrada se uplatní jen tehdy, nelze-li nemajetkovou újmu odčinit jinak. Přiměřenost zadostiučinění je třeba posuzovat vždy podle okolností konkrétního případu, a to jak z hledisek objektivních (např. obecná hodnota újmou postiženého statku, rozsah újmy, doba jejího trvání), tak i subjektivních, a to jak na straně poškozeného (míra snížení jeho důstojnosti či vážnosti ve společnosti, význam postiženého statku pro poškozeného, vliv na jeho postavení profesní, společenské a rodinné), tak na straně škůdce (forma zavinění, pohnutka, způsob zásahu a doba jeho trvání, vědomí o významu narušeného statku pro poškozeného, snaha o odčinění následků, jeho majetkové poměry a hospodářský prospěch). Přes odlišnost textu citovaných ustanovení od předchozí právní úpravy, je dosavadní judikatura týkající se přiznání zadostiučinění v penězích přiměřeně použitelná (např. nález Ústavního soudu ze dne 6. 3. 2012, sp. zn. I. ÚS 1586/09, rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2003, sp. zn. 30 Cdo 2005/2003, Soubor rozhodnutí Nejvyššího soudu, C. H. Beck, dále jen „Soubor“, C 2185, ze dne 30. 11. 2006, sp. zn. 30 Cdo 2919/2006, Soubor C 4691 a C 4692, ze dne 7. 10. 2009, sp. zn. 30 Cdo 4431/2007, publikovaný pod č. 98/2010 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, nebo ze dne 29. 11. 2012, sp. zn. 30 Cdo 1092/2011).

28. Co se týče hodnocení jednotlivých žalobkyní namítaných prvků šikany, tak odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že opakované řádné a mimořádné dohledové prověrky, které byly prováděny u Okresního státního zastupitelství v letech 2016 až 2018, byly vždy řádně odůvodněny, byly vedeny na základě objektivních podkladů a nejednalo se tedy o samoúčelný nástroj šikany, nýbrž o logickou reakci nadřízeného státního zastupitelství na pochybení odhalená předchozím výkonem dohledu.

29. Na druhou stranu je však z provedeného dokazování zřejmé, že mezi vedením Krajského státního zastupitelství v Ostravě a žalobkyní existoval od roku 2016 výrazně negativní vztah, pramenící

z postupně se prohlubujících profesních neshod, který se projevoval mj. v jejich písemné komunikaci a interakci na pracovních poradách. Soud prvního stupně rovněž správně zjistil, že vedle již zmíněné dohledové činnosti byla od roku 2016 souběžně prováděna také masivní kontrolní činnost plnění pracovních povinností, která nesla určité problematické znaky a která výrazně negativně ovlivnila atmosféru na pracovišti. Jednalo se zejména o plošnou kontrolu docházky a využívání služebních telefonů, zavedení propustek k lékaři, přísné hlídání třicetiminutové obědové pauzy anebo výrazné ztížení čerpání náhradního volna. Odvolací soud má na rozdíl od soudu prvního stupně za to, že neexistuje žádný rozumný důvod, proč by nebylo možno použít judikaturu týkající se evidence pracovní docházky soudců a jejího významu na poměry státních zástupců, neboť se jedná o obdobné právnické profese, byť postavení státních zástupců a soudců není totožné. Jediným smyslem rozvržení pracovní doby je i v případě státních zástupců zajištění řádného výkonu působnosti státního zastupitelství. Odvolací soud sdílí názor vyjádřený v rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2014 sp. zn. 16 Kss 10/2013, že evidence docházky má podpůrný význam. Odvolací soud nikterak nezpochybňuje samotnou skutečnost, že tehdejší krajská státní zástupkyně zavedla elektronickou evidenci docházky státních zástupců přidělených k výkonu funkce u Okresního státního zastupitelství v Ostravě. Nicméně z provedeného rozsáhlého dokazování vyplývá, že v tomto případě nebyl v podání tehdejšího vedení nadřízeného krajského státního zastupitelství tento evidenční systém ničím jiným než samoúčelným prostředkem šikany státních zástupců, o čemž svědčí až bizarně přísná kontrola dodržování pevně stanovené pracovní doby, resp. příchodu do budovy státního zastupitelství, kdy doslova každý „minutový“ pozdní příchod byl ihned vytýkán přímo z krajského státního zastupitelství. Obdobně tomu bylo i v případě kontroly dodržování přestávky na jídlo a oddech, za což se ostravští státní zástupci stali terčem posměchu ze strany svých kolegů z ostatních článků soustavy státního zastupitelství. O svévolnosti postupu tehdejší krajské státní zástupkyně vypovídá i zamítnutí žádosti skupiny státních zástupců o povolení pružné pracovní doby bez jakéhokoliv odůvodnění, zatímco po nástupu nového krajského zástupce byla v červnu 2019 pružná pracovní doba povolena, ačkoliv se v mezidobí situace na Okresním státním zastupitelství v Ostravě podstatným způsobem nezměnila. Stranou pozornosti nelze podle názoru odvolacího soudu ponechat ani nedůstojné praktiky nadřízeného státního zastupitelství vůči žalobkyni, které spočívaly v prověřování anonymních podnětů a využívání anonymně pořízených zvukových záznamů z pracovních porad okresního státního zastupitelství bez vědomí a souhlasu žalobkyně a tajně pořízených kopií evidence docházky.

30. Soud prvního stupně důvodně označil za problematickou i kontrolu používání služebního telefonu, v rámci které žalovaná požadovala identifikaci jednotlivých telefonních čísel, na která státní zástupci telefonovali v posledních 12 měsících, či vyžádání údajů z bezpečnostního systému majitele budovy, ve které sídlí ostravské okresní státní zastupitelství, a to za účelem kontroly docházky zaměstnanců, ačkoliv dříve byl státním zástupcům tento bezpečnostní systém prezentován pouze jako prostředek k zamezení vstupu cizích osob do budovy, nikoliv jako systém sloužící k evidenci docházky. Odvolací soud souhlasí i se závěrem soudu prvního stupně, že shora uvedená opatření zcela nepochybně oslabovala autoritu žalobkyně jakožto vedoucího státního zástupce, resp. představovala ve svém souhrnu strategii, která vyústila v odvolání žalobkyně z funkce okresní státní zástupkyně v Ostravě. Okresní soud současně připustil, že skutečným cílem těchto opatření bylo vytvořit na pracovišti takovou atmosféru, v níž si budou zaměstnanci postupně stále více přát, aby žalobkyně z vedoucí funkce co nejdříve odešla, neboť jinak masivní kontroly neskončí. V rozporu s těmito zjištěními ovšem soud prvního stupně dospěl k nesprávnému právnímu názoru, že se nejednalo o šikanu či bossing. Odvolací soud s tímto závěrem soudu prvního stupně nesouhlasí, neboť nesprávně vyhodnotil jejich intenzitu z hlediska zásahu do osobnostních práv žalobkyně, jednotlivé prvky posuzoval velmi izolovaně a nevzal v úvahu, že uvedená opatření působí kumulativně. Dále náležitě nezohlednil skutečnost, že žalovaná zmiňovaná opatření využila v rozporu s jejich zákonným smyslem a účelem k vytvoření tlaku na žalobkyni s cílem donutit ji k „dobrovolnému“ vzdání se funkce. Skutečný záměr tehdejšího vedení nadřízeného státního zastupitelství se podává jednoznačně z výpovědi svědkyně JUDr. Brigity B., která potvrdila, že náměstkyně krajské státní zástupkyně se na adresu žalobkyně neprofesionálně vyjádřila tak, že je ji třeba „zničit“. Odvolací soud považuje za případný i argument žalobkyně, že k věci přistoupila i opakovaně vyjádřená nevůle ze strany vyšších složek soustavy státního zastupitelství s tímto problémem, který byl zbytkem

soustavy celkem jasně vnímán, cokoli činit. Dlouhodobý postup žalované spočívající v „utahování šroubů“ nelze vůči žalobkyni označit jinak, než jako nedůstojný, ponižující a nečestný. Jinak řečeno, odvolací soud jej na rozdíl od soudu prvního stupně posoudil jako zneužití výkonu práv ze strany nadřízeného státního zastupitelství a jako projev šikany či bossingu, který představuje neoprávněný zásah do osobnostního práva žalobkyně na důstojnost, vážnost a čest. Podle názoru odvolacího soudu nelze tento postup legitimizovat jako reakci na zjištěné systémové nedostatky, neboť je nepřípustné dosahovat ukončení výkonu funkce prostředky, které k tomu nejsou určeny. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani okolnost, že žalobkyně dokázala tomuto tlaku čelit.

31. Lze uzavřít, že odvolací soud shledal co do základu požadavek žalobkyně na přiměřené zadostiučinění důvodným. Při úvaze o přiměřenosti požadovaného zadostiučinění vyšel z celkové povahy i z jednotlivých okolností projednávaného případu. Přihlédl zejména k intenzitě, povaze a způsobu neoprávněného zásahu, k charakteru a rozsahu zasažené hodnoty osobnosti, k šíři ohlasu a k funkci, kterou žalobkyně vykonávala. V případě vedoucího okresního státního zastupitelství se jedná o významnou veřejnou funkci, přičemž závažnost neoprávněného zásahu zvyšuje výrazně skutečnost, že k němu docházelo v soustavě státního zastupitelství, která byla zřízena za účelem zastupování státu při ochraně veřejného zájmu ve věcech svěřených zákonem do působnosti státního zastupitelství. Zohlednit je třeba, že byl veden záměrně a trval dlouhou dobu, jakož i jeho poměrně velký dosah v dalších článcích soustavy státního zastupitelství. Zásahem byla podstatným způsobem snížena důstojnost a vážnost žalobkyně na pracovišti i její profesní čest. Nadto žalobkyně i nadále po odvolání z vedoucí funkce působí na Okresním státním zastupitelství v Ostravě jako „řadová“ státní zástupkyně. Vzhledem k těmto skutečnostem by k odčinění vzniklé újmy podle názoru odvolacího soudu nepostačovala morální satisfakce. Z hlediska výše náhrady považoval odvolací soud za dostatečně účinné poskytnutí peněžité satisfakce v poměrně „symbolické“ výši 50 000 Kč, odpovídající jedné desetině požadované částky. Samotná skutečnost, že žalovaná bude muset zaplatit tuto peněžitou náhradu, totiž bude působit dostatečně preventivně a nastaví „pomyslné zrcadlo“ celé soustavě státního zastupitelství, která doposud neprojevila snahu o odčinění újmy. Na druhou stranu zásah neměl celoplošný a celospolečenský dosah tak, aby bylo na místě přiznat „řádově“ vyšší peněžitou náhradu.

32. Co se týče požadavku žalobkyně na zaplacení úroků z prodlení, odvolací soud vycházel z nálezu Ústavního soudu ze dne 10. 12. 2019 sp. zn. II. ÚS 2149/17, který prolomil dosavadní ustálenou judikaturu obecných soudů týkající se úroků z prodlení u náhrady nemajetkové újmy. V odůvodnění nálezu Ústavní soud uvedl, že nový občanský zákoník nároky na náhradu nemajetkové újmy systematicky řadí k závazkům z deliktů, kam svou povahou náleží. Je zjevné, že z deliktního jednání vzniká závazkový právní vztah, jehož obsahem je především povinnost nahradit způsobenou újmu. Nárok na náhradu nemajetkové újmy v penězích je pak nutno považovat za nárok majetkové povahy, tj. za peněžitý dluh, byť plynoucí z osobnostních práv (srov. § 612 o. z.). Dostane-li se povinný s plněním dluhu do prodlení, vzniká poškozenému též nárok na úroky z prodlení. Tento nárok přitom podle § 1970 o. z. vzniká u všech peněžitých dluhů, a to bez ohledu na právní důvod, z něhož vzešly.

33. Neujednají-li strany, kdy má dlužník splnit dluh, může věřitel požadovat plnění ihned a dlužník je poté povinen splnit bez zbytečného odkladu (srov. § 1958 odst. 2 o. z.). Jinak řečeno, splatnost nároku na náhradu nemajetkové újmy nastává bez zbytečného odkladu poté, co oprávněný povinného vyzval k plnění, resp. neučinil-li tak před zahájením řízení, pak splatnost nastává bez zbytečného odkladu po doručení žaloby žalovanému. V projednávané věci žalobkyně požadovala úroky z prodlení od podání žaloby (tj. od 27. 6. 2018), nicméně před zahájením řízení nezaslala žalované tzv. předžalobní výzvu. Jelikož žaloba byla žalované doručena ve čtvrtek dne 6. 9. 2018 a odvolací soud považoval za přiměřenou lhůtu „bez zbytečného odkladu“ lhůtu do pondělí dne 10. 9. 2018, vznikl žalobkyni nárok na úroky z prodlení až od 11. 9. 2018. Podle nařízení vlády č. 351/2013 Sb. činila výše zákonných úroků z prodlení k tomuto dni 8,5 % ročně. Žalobkyně však požadovala úrok z prodlení ve výši 7,05 % ročně. V souladu s ust. § 153 odst. 2 o. s. ř. byl odvolací soud tímto návrhem vázán a nemohl přisoudit žalobkyni více, než čeho se domáhala.

34. S ohledem na výše uvedené odvolací soud podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. rozsudek soudu prvního stupně v odstavci I. výroku, pokud jím byla zamítnuta žaloba o zaplacení částky 50 000 Kč

Shodu s prvopisem potvrzuje Dagmar Karkošková.

s úrokovým příslušenstvím za dobu od 11. 9. 2018 do zaplacení, změnil tak, že žalovanou zavázal zaplatit žalobkyni 50 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,05% ročně ode dne 11. 9. 2018 do zaplacení, a to do tří dnů od právní moci rozsudku (§ 160 odst. 1 o. s. ř). Ve zbývající části, tj. v odstavci I. výroku, pokud jím byla zamítnuta žaloba o zaplacení částky 450 000 Kč s úrokovým příslušenstvím za dobu od 27. 6. 2018 do zaplacení a o zaplacení úrokového příslušenství z částky 50 000 Kč za dobu od 27. 6. 2018 do 10. 9. 2018, byl rozsudek soudu prvního stupně shledán jako ve výroku věcně správný a jako takový byl v této části v souladu s ust. § 219 o. s. ř. potvrzen.

35. Výrok o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů je odůvodněn ustanovením § 224 odst. 1 a 2 za použití § 142 odst. 1 o. s. ř. Rozsudkem Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. 2. 2014, sp. zn. 30 Cdo 2707/2013, uveřejněném pod R 40/2014, byla sjednocena soudní praxe závěrem, dle nějž výsledek řízení projevující se tím, že poškozený žalobce dosáhne satisfakce uložením povinnosti škůdce nahradit mu nemateriální újmu anebo poskytnout mu morální satisfakci, popř. dosáhne konstatování porušení práva, lze s přihlédnutím k přiměřenosti žalované formy náhrady hodnotit ve smyslu zásad úspěchu ve věci obdobně jako plný úspěch (§ 142 odst. 1 o. s. ř.), byť žalobci nebylo přiznáno jím požadované plnění nebo jeho výše. V projednávané věci sice žalobkyně uspěla jen částečně, uspěla však v tom, co tvořilo meritum věci, tedy v otázce, zda došlo k její šikaně, proto má žalobkyně právo na plnou náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

36. Žalobkyně rovněž nesplnila požadavky ustanovení § 142a odst. 1 o. s. ř., nicméně podle recentní judikatury (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2015 sp. zn. 29 Cdo 2620/2014) absence výzvy podle ustanovení § 142a o. s. ř. zásadně není důvodem pro nepřiznání náhrady nákladů řízení žalobci v případech, kdy žalovaný (dlužník) ani po doručení žaloby dluh nezaplatí, popřípadě jinak nepřivodí jeho zánik (např. započtením), jak tomu bylo i v projednávané věci. Není-li totiž dlužník ochoten (nebo schopen) existující dluh ve lhůtě odpovídající ustanovení § 142a o. s. ř. zaplatit, není dán sebemenší důvod sankcionovat pochybení žalobce (věřitele), jde-li o absenci předžalobní výzvy k plnění.

37. Odvolací soud při stanovení výše odměny za jeden úkon právní služby vycházel z § 9 odst. 4 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, neboť předmětem řízení byla ochrana osobnostních práv žalobkyně s návrhem na náhradu nemajetkové újmy. Žalobkyni vznikly náklady řízení celkem ve výši 137 882 Kč, které představují odměnu za 26,5 úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepis žaloby, sepis vyjádření ze dne 29. 12. 2018 k přípisům žalované ze dne 31. 10. 2018 a 28. 11. 2018, sepis vyjádření ze dne 25. 1. 2019 k procesní replice žalované ze dne 20. 12. 2018, sepis vyjádření ze dne 4. 2. 2019 k hmotněprávní replice žalované ze dne 20. 12. 2018 a k vyjádření žalované ze dne 22. 1. 2019, další porada s klientem přesahující jednu hodinu dne 1. 4. 2019, 3 x za účast u jednání dne 12. 6. 2019, 3 x za účast u jednání dne 16. 9. 2019, 3 x za účast u jednání dne 17. 9. 2019, 4 x za účast u jednání dne 18. 9. 2019, 3 x za účast u jednání dne 12. 12. 2019, 2 x za účast u jednání dne 27. 1. 2019, sepis odvolání, ½ úkonu za sepis vyjádření odvolání žalované, účast u jednání před odvolacím soudem dne 15. 9. 2020) po 3 100 Kč podle § 6 odst. 1, § 7, § 9 odst. 4 písm. a), § 11 odst. 1 písm. a), c), d), g) a k) a § 11 odst. 2 písm. c) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, 27 režijních paušálů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 citované vyhlášky, náhradu za ztrátu času v souvislosti s cestami k další poradě dne 1. 4. 2019 a k jednáním dne 12. 6. 2019, ve dnech 16. až 18. 9. 2019, 12. 12. 2019, 27. 1. 2020 a 15. 9. 2020 v celkem rozsahu 84 půlhodin (6 x 14 půlhodin z Prahy do Ostravy a zpět) po 100 Kč podle § 14 citované vyhlášky, tj. celkem 98 650 Kč. Tuto částku je třeba zvýšit o částku odpovídající 21 % DPH ve výši 20 717 Kč, neboť zástupce žalobkyně je plátcem daně z přidané hodnoty. Náklady řízení žalobkyně dále spočívaly v zaplaceném soudním poplatku za žalobu ve výši 5 000 Kč a za odvolání rovněž ve výši 5 000 Kč, v jízdném vlakem z Prahy do Ostravy a zpět k další poradě dne 1. 4. 2019 a k jednáním dne 12. 6. 2019, ve dnech 16. až 18. 9. 2019, 12. 12. 2019, 27. 1. 2020 a 15. 9. 2020 celkem ve výši 4 295 Kč a nákladech na ubytování po dobu tří po sobě jdoucích dnů ústního jednání ve dnech 16. až 18. 9. 2019 a před jednáním dne 12. 12. 2019 celkem ve výši 4 220 Kč.

38. Odvolací soud nepřiznal odměnu za sepis námitky podjatosti a návrhu na delegaci vhodnou ze dne 23. 6. 2020, neboť jak námitku podjatosti, tak i návrh na delegaci vhodnou neshledal nadřízený soud důvodnými. Z uvedeného důvodu nepovažuje odvolací soud tento úkon za náklad účelně vynaložený.

Shodu s prvopisem potvrzuje Dagmar Karkošková.

39. Podle výsledků řízení je v souladu s ust. § 148 odst. 1 o. s. ř. povinna žalovaná v plném rozsahu zaplatit státu náklady řízení, které vznikly vyplacením svědečného ve výši 29 859 Kč (Ing. Pavlína A. 757 Kč, Mgr. Monika O. 1 304 Kč, Mgr. Nikola K. 1 235 Kč, Mgr. Michal K. 1 556 Kč, Mgr. Simona S. 2 643 Kč, Mgr. Aleš R. 992 Kč, Mgr. Ivana M. 964 Kč, JUDr. Zuzana M. 2 926 Kč, JUDr. Miriam T. 1 172 Kč, JUDr. Vít K. 3 957 Kč, JUDr. Jiří J. 2 511 Kč, Mgr. Andrea R. 3 635 Kč, JUDr. Dana M. 3 083 Kč, Mgr. Svatava Š. 1 061 Kč a Mgr. Ladislav H. 2 065 Kč).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat dovolání, jestliže rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak, a to ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Okresního soudu v Ostravě.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 15. září 2020

Mgr. Tomáš Zubek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Dagmar Karkošková.